מי שאמר פרק רביעי נזיר כג.

מתניתין כגון דאמר לה הריני נזיר ואת מאי משום הכי מיפר את שלה ושלו קיים: **מתני'** [a]האשה שנדרה בנזיר והיתה שותה ביין ומטמאה למתים [b]ה"ז סופגת את הארבעים [c]הפר לה בעלה והיא לא ידעה שהפר לה בעלה והיתה שותה ביין ומטמאה למתים אינה סופגת את הארבעים רבי יהודה אומר אם אינה סופגת את הארבעים [d]תספוג [e]מכת מרדות: **גמ'** [f]ת"ר [1]אישה הפרם וה' יסלח לה [g] באשה שהפר לה בעלה והיא לא ידעה הכתוב מדבר שהיא צריכה כפרה וסליחה [h]וכשהיה מגיע ר"ע אצל פסוק זה היה בוכה ומה מי שנתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה טעון כפרה וסליחה המתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר על אחת כמה וכמה כיוצא בדבר אתה אומר [2]ולא ידע ואשם ונשא עונו ומה מי שנתכוון לעלות בידו בשר טלה ועלה בידו בשר חזיר כגון חתיכה ספק של שומן ספק של חלב אמר קרא ונשא עונו מי שנתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר עאכ"ו איסי בן יהודה אומר ולא ידע ואשם ונשא עונו ומה מי שנתכוון לעלות בידו בשר טלה ועלה בידו בשר חזיר כגון שתי חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן [i] ונשא עונו המתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר על אחת כמה וכמה על דבר זה ידוו הדווים וכל הני למה לי צריכין דאי תנא גבי אשה התם הוא דבעיא כפרה וסליחה משום דמעיקרא לאיסורא איכוון אבל חתיכה ספק של חלב ספק של שומן דלהיתרא איכוין לא בעי כפרה וסליחה ואי איתמר הדא דאיכא איסורא אבל אשה דהפר לה בעלה דהתירא לא תיבעי כפרה וסליחה ואי איתמר הני תרתי הוה אמינא הני תרתי הוא דסגי להון בכפרה וסליחה דלא איקבע איסורא אבל [j]שתי חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן דאיקבע איסורא לא סגי ליה בכפרה וסליחה קמ"ל דלא שנא [k]אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מאי דכתיב [3]כי ישרים דרכי ה' [a] וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם משל לשני בני אדם שצלו את פסחיהן אחד אכלו לשום מצוה ואחד אכלו לשום אכילה גסה זה שאכלו לשום מצוה וצדיקים ילכו בם וזה שאכלו לשום אכילה גסה ופושעים יכשלו בם [l]אמר ליה ר"ל האי רשע קרית ליה נהי דלא קא עביד מצוה מן המובחר פסח מיהא קא עביד אלא משל לשני בני אדם זה אשתו ואחותו עמו וזה אשתו ואחותו עמו לזה נזדמנה לו אשתו ולזה נזדמנה לו אחותו זה שנזדמנה לו אשתו צדיקים ילכו בם וזה שנזדמנה לו אחותו ופושעים יכשלו בם מי דמי אנן קאמרינן הדא דרך הכא שני דרכים אלא משל ללוט ושתי בנותיו עמו הן שנתכוונו לשם מצוה וצדיקים ילכו בם הוא שנתכוין לשם עבירה ופושעים יכשלו בם ודלמא הוא נמי לשום מצוה איכווין [m]אמר רבי יוחנן כל הפסוק הזה על שם עבירה נאמר [4]וישא לוט [5]ותשא אשת אדוניו את עיניה [את עיניו] [6]כי היא ישרה בעיני וירא [7]וירא אותה שכם בן חמור את כל כסר הירדן [8]כי בעד אשה זונה עד ככר לחם כי כלה משקה [9]אלכה אחרי מאהבי נותני לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושיקויי והא מינם אנים תנא משום רבי יוסי בר רב חוני למה נקוד על וי"ו [10]ובקומה של בכירה לומר שבשכבה לא ידע אבל בקומה ידע ומאי הוה ליה למיעבד מאי דהוה הוה נפקא מינה דלפניא אחרינא לא איבעי למישתי חמרא: [n]דרש רבא מאי דכתיב [11]אח נפשע מקרית עוז ומדינים

באשה שהפר לה בעלה והיא לא ידעה הכתוב מדבר. דלמי ידעה אמאי צריכה קליחה וכפרה לכפר:

והוא לא ידע ואשם ונשא עונו. בקרא דאשם תלוי כתיב: ועלה כידו כסר חזיר. כגון חתיכה אחת ספק היא של חלב וספק היא של שומן דס"ל לת"ק דאשם תלוי אפילו אחתיכה אחת מיתייב [o]: **איסי** בן יהודה אומר [1] [ולא ידע ואשם ונשא עונו]. ולא פי' קרא כדלעיל אלא כגון כ' חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן דס"ל לאיסי בן יהודה דלא מיתייב אאשם תלוי אלא אחתיכה אחת משמע חתיכות: **על** דבר זה [p] יד"ון. דאשם המיכות ידע ואשם ונשא הכתוב מדבר באשם תלוי: **פסח** מיהא קעביד. משמע דאפילו נפקא שמה אפילו וקשה דנפרק בתרא דיומא (דף פ:) קאמרי' האוכל אפילו נפקא ביה"כ פטור דלא שמה אפילו ואומר ר"מ דאמר ענייני אכילות גמות יש והוה [ביומא] כגון שנפסח קלה באפילה [q] מרוב שונעו והכא שאין נפשו קלה אלא שאינו רעב לאכול לתיאבון [r]: **מי** דמי אנן חד דרך קאמרינן. שהלדיק הולך בו והרשע נכשל באותו דרך עצמו [והכא] הם שני דרכים שזה כא על אשתו וזה כא על אחותו: **ללוט** ושתי בנותיו הוא שנתכוון לעבירה ופושעים יכשלו בם. והיינו כמ"ד בפרק ד' מיתות (סנהדרין נח:) עובד כוכבים אסור בנתו ואפילו למ"ד מותר בכר פירכא [הפומות] מעצמן מעריות: **ודלמא** איהו נמי לשם שמים מכוון. אלא מצינו בו שהיה שטוף בזימה ומשני אדרבה שטוף היה שנאמר ושא לוט וכל הפסוק דרשינן לעבירה:

והא מינם קאנים. שהרי השקיהו כוותמו לעבירה כלו ואמאי קרית ליה פושעים: **למה** נקוד על וי"ו דובקומה לומר לך [s]דהרי הוא כמאן דליתיה דבקומה ידע: [t]**אח נפשע** מקרית עוז זה לוט. שנקרא אח לאברהם דכתיב כי אנשים אחים אנחנו מקרית עוז זה אברהם דכתיב הנינו אל צור מולכתם ומדינים

עין משפט נר מצוה

יז א מיי' פי"ב מהל' נדרים הלכ' יט סמג לאוין רמ:
יח ב ג מיי' שם הלכה יח:

תורה אור השלם

1. ואם הָפֵר יָפֵר אִתָּם אִישָׁה ביום שָׁמְעוֹ כָּל מוֹצֵא שִׁפְתֵיהָ לִנְדְרֵיהָ וּלְאֵסֶר נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם אִישָׁהּ הֵפֵרָם וַיי יִסְלַח לָהּ: במדבר ל יג
2. וְאִם נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא וְעָשְׂתָה אַחַת מִכָּל מִצְוֹת ייָ אֲשֶׁר לֹא תֵעָשֶׂינָה וְלֹא יָדַע וְאָשֵׁם וְנָשָׂא עֲוֹנָהּ: ויקרא ה יז
3. מִי חָכָם וְיָבֵן אֵלֶּה נָבוֹן וְיֵדָעֵם כִּי יְשָׁרִים דַּרְכֵי ייָ צַדִּקִים יֵלְכוּ בָם וּפֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם: הושע יד י
4. וַיִּשָּׂא לוֹט אֶת עֵינָיו וַיַּרְא אֶת כָּל כִּכַּר הַיַّרְדֵּן כִּי בֶלֶה מַשְׁקֶה לִפְנֵי שַׁחֵת ייָ אֶת סְדֹם וְאֶת עֲמֹרָה כְּגַן ייָ כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בֹּאֲכָה צֹעַר: בראשית יג י
5. וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אֵשֶׁת אֲדֹנָיו אֶת עֵינֶיהָ אֶל יוֹסֵף וַתֹּאמֶר שִׁכְבָה עִמִּי: בראשית לט ז
6. וַיֹּאמֶר לוֹ אָבִיו וַאֲמַנוֹ הָאֵין בְּבֹנוֹת אַחֶיךָ וּבְכָל עַמִּי אִשָּׁה כִּי אַתָּה הֹלֵךְ לִקְחַת אִשָּׁה מִפְּלִשְׁתִּים הָעֲרֵלִים וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶל אָבִיו אֹתָהּ קַח לִי כִּי הִיא יָשְׁרָה בְּעֵינָי: שופטים יד ג
7. וַיַּרְא אֹתָהּ שְׁכֶם בֶּן חֲמוֹר הַחִוִּי נְשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּ וַיְעַנֶּהָ: בראשית לד ב
8. כִּי בְּעַד אִשָּׁה זוֹנָה עַד כִּכַּר לָחֶם וְאֵשֶׁת אִישׁ נֶפֶשׁ יְקָרָה תָצוּד: משלי ו כו
9. כִּי זָנְתָה אִמָּם הֹבִישָׁה הוֹרַתָּם אָמְרָה אֵלְכָה אחרי מְאַהֲבַי נֹתְנֵי לַחְמִי וּמֵימַי צַמְרִי וּפִשְׁתִּי שַׁמְנִי וְשִׁקּוּיָי: הושע ב ז
10. וְתִשְׁקֵן אֶת אֲבִיהָן יַיִן בַּלַּיְלָה הוּא וְתָבֹא הַבְּכִירָה וְתִשְׁכַּב אֶת אָבִיהָ וְלֹא יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקוּמָהּ: בראשית יט לג
11. אָח נִפְשָׁע מִקִּרְיַת עֹז וּמִדְיָנִים סְבִיבוֹת אַרְמוֹן: משלי יח יט

פי' הרא"ש

בהפרתה. אפי' תימא כדקתני ברייתא ומתני' כגון דאמר לה הריני נזיר ואת [מאי] בתמיה כלו' דרך שאלה שאל לה האת מה בדעתיך ולא שתלה נדרו בנדרה: אשה הפרם וה' יסלח לה באשה שהפר לה בעלה וכו'. תימה אמאי שבק תנא תרי קראי קמאי וה' יסלח לה כי הניא אביה אותה ועוד קרא אחרינא והפר את נדרה אשר עליה ואת מבטא שפתיה אשר אסרה על נפשה ונקט ג' קראי למה לי דהנך ג' קראי דסייחי כשמעתי' עביד להו צריכותא וצ"ע.

נוסחת הריב"ן

ל) ומתניתין כגון דאמר: כ) מתני': ג) דקתני דשמיהן לון יסול: ד) ע"ש: ה) (וכתיב לא ידעה) ליתא בכ"י: ו) ועלה בידו בשר חזיר גרסינן: ז) ואפילו הכי (ע"ש): ח) מלן: ט) אם מקלתן: י) מכתיב כי אנשים אחים כו':

הגהות הב"ח

(א) גמ' וה' יסלח לה כמה הכתוב מדבר באשה שהפר: (ב) שם ואחת של שומן אמר קרא ונשא עונו: (ג) שם ישרים דרכי ה' צדיקים כל"ל ואות ו' נמחק: (ד) רש"י ד"ה ומתני' וכו' ומתניתין קתני דיכול להפר את שלה ושלו קיים ומכייתא:

גליון הש"ס

גמ' אמר ליה ר"ל האי רשע קרית ליה. עיין מוהר מהרן ר"ה דף כגו ע"א ד"ה מיטון:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) רש"י ד"ה ת"ר וכו' פליחה זו וכו'. ר"ב עי' מ"מ: ב) ד"ה ואחד אכלו לשם אכילה גסה מחמת תאוה שאוכלו כדעבון כל"ל. וי"ב עי' מ"מ לכוונת רש"י כזה ליישב קושית התוס' בד"ה פסח ודו"ק: ג) תוס' ד"ה ליסי בן יהודה אומר ולא. הריי"ו מן ולא נמחק. וי"ב וכאן לא: ד) ד"ה על דבר וכו'. ר"ב עי' מ"מ מ"ש על מהרש"א בקידושין ועל התוס' כאן: ה) ד"ה פסח כו' מרוב שונעו. ר"ב עי' מ"מ:

מוסף רש"י

מכת מרדות. רדי (שבת מ:) לאו מלקות אינהו מכת מרדות, מכת רידוי מדרבנן (יבמות נב.) רידוי בחומה אלא יבגיל בזה, ואין לה קלבה אלא בד שיקבל עליו (חולין קמא.).

אישה הפרם וה' יסלח לה. תמ"ם שאשה הפרם נריכין סליחה, כמה הכתוב מדבר, מאחר שאישה הפרה מה שענדה ומה זו סליחה (קדושין פא.). **והיא לא ידעה.** והיא שותה ביין מיד וחף על פי שבטיהר, כיון שהיא נאסורה נחכוונה נריכה סליחה (שם). **על דבר זה ידוו הדווים.** שם נהם לא נדווה ידוו על זה, שאינו מתכוין ויש כאן נפיאות שון (שם). **לשם אכילה גסה.** אלא לשום מנוה אלא מתכוין לאוכלו לשם קיעה קעודה (הוריות י.). **אגן קאמרינן חדא דרך.** זה יון כה חיי יכולו כה, **הכא שני דרכים.** דלאו נזמנה לו אשתו ולזה נזמנה לו אחותו (שם).

קמא דאכילה גסה לא שמה אכיל וא"כ איסור עביד שלא יצא ידי חובתו. ר"ל דהכי קאמר נהי דלא יצא ידי חובתו מאכילת פסח רשע קרי' ליה מה היה יכול לעשות אם הוא כבר שבע אין לו מלמצע מלאכול ואין יכולה לקרותו רשע אם אכלו. ור"ת תירץ דתרי גוהני אכילה גסה הוו התם מיירי שהוא כבר שבע שהוא קץ באוכל ומה שהיה אוכל אינו נהנה ממנו כלל. ובהיא אמרי' האוכל אכילה גסה ביה"כ פטור והכא מיירי שהוא שבע הרבה אבל אינו קץ במאכל: חדא דרך. שהצדיק הולך בו ואינו נכשל והרשע נכשל והכא ב' דרכים זה בא על אשתו וזה בא על אחותו: הוא שנתכוון לשם עבירה כמ"ר ביבמות גרי אסור בבתו ואפי' למ"ד מותר מדור המבול ואילך נדרו עליהם נדר עתה ופרשו מרוב עריות. שהרי אב לא פירשו לא הי' צריכים להשקותו יין: אח נפשע זה לוט שפירש מאברהם שנא' כי אנשים אחים אנחנו. מקרית עוז זה אברהם דכתיב ביה הביטו אל צור חוצבתם שע"י המריבה שפירש מאברהם נרם לו להיות שכן לאנשי סדום

ל) נראה דדרשו היה גוהם כדברי מיסי והכא לא ידע ונקלה לו ומה מי שנתכוין וכו' יכולה קלה מניעה דכתיב נמי נאשם תלוי כתוב הפרשה.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com